

ment, más részét pedig a garamparti bozótokból és torlaszokból kellett kivonatniok, vagy a mezőgazdasági földeken összeszedniök.“

„Kész tutajok szétroncsolódtak, evezőrudak elkallódtak s a felteherre szánt fűrészárukból és rönkökből is sok ment veszendőbe. Az usztató műveken az árviz okozta károk mintegy 15,000 korona helyreállítási költséget igényeltek.“

„Az usztatott fával a nagyobb mérvű veszteség mellett üzemi zavarok is álltak elő, miután a rezsőparti átszakadt gerebből elszabadult, s a vasgyárak szükségletére hivatott lágúfa nagy része Besztercebányára került s itt ily anyag nagyobb tömegben csak nehézséggel volt értékesíthető.“

„Nem érdektelen feljegyezni végül, hogy az árviz lezajlása után a besztercebányai gerebben meggyülemlett tűzifaanyag kiszedése alkalmával 5 lábas bükkfa hasábok is kerültek elő, melyeket a sebes vizár emelt ki a Garam fenekéről. Miután szénítés céljából ilyen hasábokat 1870 óta nem készítettek, azok legkevesebb 30 év óta heverték a Garam fenekén. A hasábok sötét színűek, de anyagukbau még teljesen épek voltak.“

Vidéki levél.

Adalék Vadas Jenőnek „a tölgyerdőművelés némely hibáiról“ című cikkéhez.

A fent említett cikk*) olvasásánál néhány idevágó tapasztalat ötölvén eszembe, a lehető röviden ide kívánom iktatni azokat.

Hogy mennyire igaz Vadasnak az az állítása, hogy magkeskedőink a megrendelt kocsántalan tölgymakk helyett a szaporább s könnyebben hozzáférhető kocsános tölgymakkot vagy legjobb esetben keveréket küldenek, arra csattanós példával szolgálhatok. Az itteni erdőhatóság 1897 őszén több száz hl. kocsántalan tölgymakkot rendelt egy sziszeki czégtől, mely kocsános mellett ilyet is hirdetett.

Gyanuperrel élván a hivatal, jónak látta a megrendelő levélben külön hangsúlyozni, hogy a makk ne csak ép, egészséges, csiraképes, jól kezelt és csomagolt legyen, hanem csak úgy fogadtatik el, ha *tiszta kocsántalan makk*. S ime mégis az történt, hogy a

*) Erd. Lapok 1901. I. f. 1. old.

küldött makk nem csak hevenyében összegereblyélt, csalittal kevert volt, hanem kellőleg meg nem szikkadhatván, egészen nedves volt s a csirák sokszor ujnyi hosszán kihajtottak, hanem a makknak csak mintegy 35⁰/₀-a volt kocsántalan, a többi jó részt magyar tölgy s kisebb részben kocsános, a mint azt alólirott megállapította. Minthogy azonban a magyar tölgy itt, jóllehet nem mindenütt helyesen, kiirtásra van ítélve, makkjára szintén nem volt szükségünk. A vége a sok tárgyalásnak az lett, hogy a vevő köteles volt a vételár egyrészéről lemondani. Ezen okulva, a múlt év őszén Leitner Ferencz zalaegerszegi magkereskedőnél rendeltük a makkot, ki 75—80⁰/₀ csiraképességü tiszta és jól kezelt kocsántalan makkot küldött, mit sok fáradsággal keresett össze Magyarország felső részén, sőt még Ausztriában is s mondhatni, hogy megbiztatásának derekasan megfelelt.

Hogy a legtöbb esetben czélszerűbb s megokoltabb a vetés, mint az ültetés, az a kocsántalan tölgy itteni dombos, hegyes vidékére éppen nem, csak a kocsános lapályos termőhelyeire áll. — Én már 20 év előtt próbáltam buzavetés közé sorokba vetni, de a vaddisznók egytől-egyig kirták a kocsántalan makkot s abból mutatónak sem hagytak. És ez 20 év óta sem változott, mert 1897-ben próba tétetvén fészkes vetéssel, ugyan úgy jártunk legtöbb helyen; a hol vaddisznó nem volt, az egerek pusztították el, úgy hogy 20—25⁰/₀-nál több nem maradt, helyenként semmi sem.

Legjobb s általánosan elfogadott tehát itt a csemete ültetés és pedig erőteljes csemetékkel. A kocsántalan legalább két éves kell hogy legyen, mert az egy éves oly gyenge, hogy kihuzza a fagy. Az erősebb s hosszú gyökerü tölgyekből itt igen szép s vidorán növe kulturák láthatók még rosz kőmurvás talajon is.

Megemlítendőnek tartom, hogy egy német szaklapban a *kocsános* tölgyeknek tiszta bükkösökben való tenyésztését igen ajánlotta valaki azon oknál fogva, hogy előbb érik el a megkívánt vastagságot, mert gyorsabban nő, mint a kocsántalan tölgy. Én a dunántuli löszdombokon álló bükkfa-állományok völgytalpaiban magam is láttam egyes példányokban közbe szórva igen szép-méretü kocsános tölgyeket s olyképen előfordulnak az itteni (temesi) tölgyesek között is, hol túlnyomólag magyar és kocsántalan tölgy jó elő az oldalokon s cser a tetőn.

Én nagyon sokat várok a kladovai erdőben megkezdett alátelepítéstől, mely 4—5 évvel kezdődik a letarolás előtt, úgy hogy az alátelepített kocsántalan tölgycesemete eléggé megerősödhetik míg a cser vagy bükk a felfák beárnyalásától megszabaddittatik.

Nagyon jó szolgálatot tehet, ha a roszt, köves talajon fekete, erdei vagy jegenye fenyőt ültetnénk az előzőleg kiültetett kocsántalan tölgyek közé. Nem szabad azonban, mint ez sok helyen történt, a két fanemet egyszerre ültetni, mert a gyorsabb növési fenyő elnyomja a tölgyet, hanem engedjünk a tölgynek 2—3 vagy még több évi időhaladékot s azután ültessünk közé fenyőt, mely a tölgyet felfelé hajtja, de el nem fojtja, s a talajt üdén és jókarban tartja; később ha szűkül a hely, gyérités útján a fenyők ritkítandók vagy szükség szerint lassan-lassan egészen kiszedendők.

Az erdőlés vagy gyérités általában megbecsülhetlen segéd-eszköz jó tölgyállományok nevelésére. Csak hogy e tekintetben túlságos félénkséggel találkozunk, úgy hogy az sokszor tisztító vágásnak s nem erdőlésnek mondható. — Pedig gyakran nagyon erélyes kézzel kellene hozzányulni az erdőléshez, mikor látjuk, hogy a terpeszkedő cserekek 10—12 kocsántalan tölgyet is gyürnek maguk alá, a nélkül hogy valaki segítségre sietne. Én az ilyet nem tudom egykedvűen nézni. Ilyképen rendesen oly összeszorult, élhetetlen koronák képződnek, hogy rendes törzs, az áthasonító szervek csekélységénél fogva nem képződik, makktermésre pedig az ilyen koronacsomók épen nem valók.

Gyéritsünk tehát idejében s akképen, hogy a tölgy rendes koronát fejlesszen, az sohase szorongjon s ez által nem csak szép törzset, de gazdagabb makktermést is remélhetünk.

Lippán, 1901. február 11.

Földes János

m. kir. főerdész.

A földmivelésügyi költségvetés tárgyalása.

Az 1901. évi államköltségvetés képviselőházi tárgyalása közben a m. hó folyamán az erdőgazdaságra vonatkozó több oly felszólalás történt, a mely érdeklődésünket méltán felkeltheti.

A földmivelésügyi tárca költségvetésének általános tárgyalásánál Major Ferencz képviselő az erdőtisztek gyarló előmeneteli